

LENINA KAROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS
UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš
1950. gada aprīļa,
Maksā 3 kap.

OTRDIEN,
1986. GĀDA
30. SEPTEMBRI
Nr. 117 (5501)

Oškalna kolhoza gouvju mehanizētās slaukšanas operatori ANNA BUSOVA (attēls pa kreisi) gūst labus panākumus gan saimniecības iekšējā sociālistiskajā sacensibā, gan rajona mērogā. Lopkopēs gādībā ir 20 brūnās. Līdz 1. septembrim no katras iegūts vidēji 3 505 kilogramu piena (par 467 kilogramiem vairāk nekā šajā pašā laikā posmā pērn).

Jaunlopu nobarošanas operatoru sacensibā panākumus gūst Raina kolhoza pārstāvē ELEONORA PLEZELE (attēls pa labi). Šī gada pirmajā puse, kad tika izcīnīta otrā vieta rajona sociālistiskajā sacensibā, lopkopē panāca, ka ik dzīvnieks diennakti pieņemās svarā vidēji par 1 125 gramiem. E. Pizele kopī 100 bullēnu, un viegli aprekināt, ka ik dienas tiek saražoti vidēji 112,5 kilogrami gaļas.

Darba pirmrindniece appēmuses loti rūpīgi strādā ziemēšanas periodā. Galvenais mērķis — dzīvnieku nobarot ātri, realizēšanai tos vest tikai tad, kad ik bullis sver vismaz 450 kilogramus.

Sis gads E. Pizelei bijis veiksmīgs — pārdošanai nodot 100 liellopi. Tagad, kā saka, jauna maina gaida aprūpēšanu.

J. SILICKA foto

Republika: nedēlas notikumi

Latvijas Komunistiskās partijas CK birojs izskaitīja jautājumu par partijas Gulbenes raiona komitejas darbu aktīvas kadru rezerves izveidošanu, mācīšanu un audzināšanu atbilstoši PSKP XXVII kongresa prasībām.

Tika atzīmēts, ka partijas rajona komiteja, pilnveidojot kadru darba formas un metodēs, pastāvīgi cēsas panākt, lai visus partijas, padomju, saimnieciskās un sabiedriskās darbības sektorū vadītu politiski nobrieduši, kompetenti cilvēki, spējīgi organizatori un audzinātāji, rūpējas, lai viņi it visur paātrinātu pārkartošanos.

Vienlaikus rajona komitejai tika norādīts, ka tā vēl gausi īsteno partijas XXVII kongresa norādījumus, ka jāpalīdina partijas pirmorganizāciju atbildību par visu pakāpju kadru rezerves radīšanu, mācīšanu un audzināšanu. Rajona šajā svarīgajā darbā nav izveidojusies stingra un efektīva sistēma, tiek pieļauts formālisms.

Latvijas Komunistiskās partijas CK birojs uzlika par pienākumu partijas Gulbenes rajona komitejai radikāli uzlabot kadru darbu, panākt, lai visus sektorū vadītu cilvēki, kas spēj sekmiņi risināt uzdevumus, kuri saistīti ar rajona ekonomiskās un sociālās attīstības paātrinājuma nodrošināšanu.

Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijs sēdē tika izskaitīts jautājums «Par Daugavpils rajona Tautas deputātu padomēs uzdevumiem, kas izriet no PSKP CK junija (1986. g.) Plēnuma lēmumiem» sesija uzstājās rajona Tautas deputātu padomēs izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks, plānu komisijas priekšsēdētājs deputāts J. Kokors.

PIECGADE: AKCENTS UZ ATBILDĪBU

No rajona Tautas deputātu padomes sesijas

LAUKU DARBALAUZU

UZDEVUMI

Sodien kā vēl nekad tie ir sarežģīti un atbildīgi. Referents J. Kokors un deputāti, kuri runāja par šiem jautājumiem debatēs: rajona agrorūpnieciskās apvienības priekšsēdētāja vietnieks, rajona Tautas deputātu padomes plānu un budžeta pastāvīgas komisijas priekšsēdētājs I. Jeršovs, rajona agrorūpnieciskās apvienības priekšsēdētāja vietnieks A. Egličs, kolhoza «Zelta vārpas» priekšsēdētājs, rajona izpildkomitejas loceklis V. Valters, partijas rajona komitejas pirmais sekretārs V. Solovjovs un citi deputāti uzsvēra, ka 12. piecgade ir svarīgs posms mūsu ekonomiskā un sociālajā virzībā uz priekšu, balstoties uz visa tautsaimniecības kompleksa pārkārtosanu, nostrādājumu un intensifikāciju. Rādījot par Preiļu rajona lauku darbalaužu konkrētajiem ekonomisko iemēriem, sociālajiem un kultūras uzdevumiem, deputāti atzīmēja, ka šodien nepieciešams strādāt ar pilnu atdevi katrai fermā katrai laukai un darbnīcā. Tas nozīmē — praktiski risināt lauksaimniecības problēmas. Un to ir ne mazums. Vispirms augko-

Izpildkomitejas sēžu zālē notika 17. sasaikuma rajona Tautas deputātu padomes 7. sesija. Pēc tās priekšsēdētāja un sekretāra ievēlēšanas tika pazīnota dienaskārtība.

Ar referātu «Par Preiļu rajona ekonomiskās un sociālās attīstības plānu 1986. — 1990. gadam un rajona Tautas deputātu padomes uzdevumiem, kas izriet no PSKP CK junija (1986. g.) Plēnuma lēmumiem» sesija uzstājās rajona Tautas deputātu padomēs izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks, plānu komisijas priekšsēdētājs deputāts J. Kokors.

Ko mēs gaidām no šīs piecgades? Uz kādiem rezultātiem ceram? Atbildes uz šiem jautājumiem tika sniegtas referātā un deputātu runās, kuri uzstājās debatēs. Vadoties no sasniegtā, tika noteikti darba virzieni, līdzekļi un metodes.

pībā. Jo šogad graudaugu raža ir zema. Preiļu rajons republikā šajā rādītājā ienem ne sevišķi augstu vietu. Vēl joprojām zems ir zemkopības kultūras līmenis, nepietiekami iestrādā augsnē organiskā un minerālmēsojumu. Nepietiekami efektīvi savu darbu veic daudzi speciālisti, saimniecības vadītāji. Slikta darba organizācija ir sējumu kopšānā, augšas novākšanā un saglabāšanā, augsnē augļības celšanā, augstražīgi šķirnu ieviešanā. Tagad loti svarīgi ir ieturēt intensīvās tehnoloģijas kursus, lievēšot to kompleksi, bet ne atsevišķus tā ele-

mentus. Rajons lielāku atdevi gaida no vienotā lauku inženier-dienesta, agrokīmijas un citām agrorūpnieciskās apvienības struktūrvienībām. Jāpadomā, kā panākt lielāku efektivitāti, visur uzlabojot darbu organizāciju laukos, lievēšot brigāžu darbus, nevēlētāmā metodā, palielinot brigādes kolektīvo, morālo un materiālo atbilstību par darba disciplīnas un sabiedriskās kārtības pārkāpumiem. Nepieciešams izskaidrot darba laika zudumus.

Sarežģīti uzdevumi izvirzīti rajonā lopkopībā. Viņiem nepieciešams labi nodrošināt lopu zie-

mošanu, celt dzīvsvara pieaugumus un piena izslaukumus, saražot krietni vairāk lopkopības produkcijas nekā iepriekšējos gados.

Piecgades rādītāji lauksaimnieciskās ražošanas sfērā ir loti spriegti un prasa pielikti visus spēkus. Jo lauksaimniecības kopprodukcionālās sektorā ir jāpieauga par divdesmit procentiem. Piecgades plānā paredzēts pārdot valstij ik gadus vairāk nekā 17 000 tonnu lopu un putnu gaļas (1990. gadā jāsasniedz rādītājs 18 800 tonnu). Piena realizācija vidēji gadā satāstīs aptuveni 67 000 tonnu, salīdzinājumā ar 11. piecgadiem tas ir par 18 procentiem vairāk. 1990. gadā paredzēts pārdot valstij 70 000 tonnu piena. Olu realizācija katru gadu būs 8 100 miljoni gabalu. Graudu ražošanas plānā paredzēts katru gadu legūt vairāk nekā 86 000 tonnu labības, tas ir par 37,5 procentiem vairāk nekā 11. piecgadē. Tāpēc vidējai graudaugu ražai jābūt 28,5 centneri no hektāra ieb par 5,2 procentiem vairāk nekā 1985. gadā. Individuālais sektors arī dos savu ieguldījumu Pārtikas programmas realizācijā. (Nobīgums 2. lpp.)

Rīgā notikušajā apspriedē tika pārrunāti uzdevumi, kas veicami tautas kontrolieriem, rūpējoties par republikas tautas patēriņa preču ražošanas un pakalpojumu sfēras attīstības kompleksās programmas īstenošanu, rudens lauku darbu sekmīgu pabeigšanu, sagatavošanos lopu zīmošanai un plānu izpildi lauksaimniecības produkcijas pārdošanai valstij. Apspriedes dalībnieki — atbildīgi Latvijas Komunistiskās partijas CK, vairāku republikas organizāciju un resoru darbinieki, pilsētu un rajonu tautas kontroles komiteju priekšsēdētāji un inspektori, Latvijas PSR Tautas kontroles komitejas darbinieki — atzīmēja, ka nepieciešams pastiprināt kontroli enerģijas resursu taupīšanai, lai nodrošinātu stabili republikas tautas saimniecības darbu rudens un ziemas periodā. Ipaša uzmanība tika veltīta cīnai pret bezstrādēs ienākumiem.

LATINFORM

Rušonieši atkal atpalicējos. Kāpēc?

Reids

gramu kartupeļu. (Piebildīsim, ka mūsu jaunāko klašu zēni un meitenes pagūst divtik un pat vēl vairāk). Kad preses grupa bija Kastīres iecirknī (Určos), studētāji mūs sagaidīja antīko domātāju pozās.

Laukkopības brigādes vadītājs Antons Saulišs (saimniecībā strādājot kopš 1958. gada) sacīja: «Sādus «strādniekus» redzu pirmoreiz!» Un vēl — studentu grupā pēdējās dienās populāritāti guvuši slimības simulēšana.

Diametrali pretēja attieksme pret darbu ir Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskās vidusskolas, Preiļu 1. vidusskolas audzēkņiem. Jāatzīst, ka Kastīres iecirknī darbu organizē labi: vāgas laikus

atartas (to paveic Pēteris Určs un Andris Kotāns) pietiekami transporda bumbuļu promēšanai.

Kā jau agrāk vērots, saimniecības speciālisti noskanoti optimistiiski — «tiksim jau galā, tiksims...». Taču darba temps (2 procenti platību dienā) liecina, ka šādam optimismam nav pamata. Dzirdējām arī vēlēšanos kartupeļu lauka biezāk redzēt saimniecības galveno agronomi...

Sis rudens nav viegli. Un to mērā ir jāgādā, lai kārtvelu novākšanas tempos nieaugtu. Cītādi var gadīties, ka par 1986. gada kartupeļu ražu Rušonas pusē liecinās tikai apmierināta rukšķēšana vietējos mežos...

O. KURSITIS, Latvijas LKJS rajona komitejas nodaļas vadītājs

PIECGADE: AKCENTS UZ ATBILDĪBU

(Nobegums, Sākums 1. lpp.)

RŪPNECIBA, KAPITALA CELTNIECIBA, PERSPEKTIVAS.

Astonu mēnešu darba rezultāti rāda, ka rajona rūpniecībā uzdevumi galvenajos plāna rādītājos tiek īstenoti. Rūpniecības produkcijas ražošanas apjoms piecgades beigās pieauga līdz 55 miljoniem rubļu gadā (salīdzinājumā ar 11. piecgadiem pieaugums būs 21,5 procenti). Par 21,3 procentiem jākāpina darba ražīgums. Plānots saražot plaša patēriņa preces par 10 miljoniem rubļu (pieaugums — 8,4 procenti). Galvenokārt tie būs trikotāžas izstrādājumi, šķirnes trauki un cītas preces. Turpinās tehniskā rekonstrukcija un apgādāšana ar modernu tehniku. Tā palīdzēs tālak attīstīties Līvānu stikla fabrikai, Līvānu eksperimentālajam māju būves kombinātam, Līvānu eksperimentālajai biokimiskajai rūpniecībai un citiem uzņēmumiem.

Samazināsies strādājošo skaits, kas ir ļoti svarīgi arī vairāk pieaugošā darba roku deficitā apstāklos. Uzņēmumu vadītājiem (Līvānu kūdras fabrika, «Lauktechnika» u. c.), kur nav ievērots šis faktors, nepieciešams par to noīpietni padomāt un samazināt strādājošo skaitu, leviēsot modernu tehniku un progresīvu tehnoloģiju.

Referents un runātāji debatēs iepašu uzmanību pievērsa jaunu veidu produkcijas ražošanas apgūšanai, ekonomijai un taipībai. Ražošanas rezervu meklēšanai atzīmēja nepieciešamību ātrāk attīstīt dzīvokļu un komunālo saimniecību.

Celtniecībā, kā viņi atzīmēja, ļoti svarīga ir pāreja uz kreditu būvdarbu pasūtītāja, izpildītāja un bankas savstarpejās attiecībās, līdzekļu un spēku koncentrācijā, savrupības likvidēšanā. Tikai kapitālās celtniecības nodalai vien, kura veidojas izpildkomitejā, šajā piecgadē jāapgūst vairāk nekā 22

miljoni rubļu. Preiļu remontu un celtniecības pārvaldei nepieciešams palielināt savu darba apjomu. Nopietna uzmanība — jāievērs arī ceļu remontu un celtniecības programmas izpildei.

DARBALAUZU LABKLĀJIBAI

Tālak attīstīties rajona apkalojošā sfēra. Saimniecībās nepieciešams izveidot agroservisa dienestu, kurš nodarbotos ar iedzīvotāju dārzinu apstrādi, lopbarības sagādi, sniegtu transporta pakalpojumus. Sastādot ciemu attīstības piecgades plānus, nepieciešams atsevišķi izdalīt sociālos jautājumus. Jāparedz tālaka sadzīves pakalpojumu, tirdzniecības, medicīnas, kultūras, izglītības un sakaru iestāžu attīstība. Koncentrēta veidā šie uzdevumi ir noteikti rajona ekonomiskās un sociālās attīstības piecgades plānā.

Uzstājoties debatēs, Līvānu

stikla fabrikas strādnieks K. Bogdans, Līvānu eksperimentālā māju būves kombināta dispečere J. Stefanova, Preiļu centrālās rajona slimnīcas ārsts V. Kozlovs, rajona Tautas deputātu padomes tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu pastāvīgās komisijas priekšsēdētāja, rajona patēriņu biedribas pārdevēja S. Brice, Stabulnieku ciema padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja, Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijs locekle M. Litauniece un citi runāja par neatrisinātajām problēmām un uzdevumiem, norādīja uz vētējo padomju un tām apkalojošā dienestu, nodaļu un pārvalžu darba pārkātošanas svarīgumu, asi kritizēja tos, kuri pieļāvuši darbā trūkumus un nolaidību.

Sesija apstiprināja rajona ekonomiskās un sociālās attīstības plānu 1986. — 1990. gadam, uzdeva pilsētu un ciemu padomju izpildkomitejām izstrādāt un ap-

stiprināt atbilstošus tām apkalojošā teritoriju attīstības plānus.

Tika izskatīti arī citi jautājumi. Par izpildkomitejas administratīvās komisijas darbu sesija ziņojumi sniedza tās priekšsēdētājs P. Zukulis.

Sesija apstiprināja rajona agro-rūpniecības apvienības padomi jaunā sastāvā.

Par rajona izpildkomitejas finansu nodajas vadītāju sesijā apstiprināja Valentīnu Limani.

Sesija izskatīja divu deputātu (43. un 58. vēlēšanu apgabals) iesniegumus par deputāta pilnvaru nodošanu sakārā ar dzīves vietas mainu. Rajona izpildkomitejai uzdeva organizēt šajos apgabalonos papildus vēlēšanas.

Rajona izpildkomitejas sekretārs V. Gertmanis ziņoja par to, kas izdarīts divu deputātu pieprasījumu izpildei.

Sesijas darbā piedalījās PSRS Augstākās Padomes deputāts R. KAVINSKIS, republikas Augstākās Padomes deputāti J. VAI-VOVS, M. RIVARE un A. IVA-NOVA.

to, ka neapmierina skolotāju komjauniešu kārtības sargu operatīvo vienību darbs. Jaunajiem pedagoģiem palīdzību varētu sniegt arī pārējie skolotāji, it īpaši vecāko klašu audzinātāji. Reldos un pārbaudēs, kas tiek organizēti jauniešu masu atpūtas pasākumi laikā, jāpiedalās vienībām pedagoģiem.

Rajonā izveidotas trīsdesmit trīs komjauniešu kārtības sargu operatīvās vienības: 7 — Līvāns, 14 — Preiļos un 12 — kolhozās un padomju saimniecībās. Nav pieejams, ka kolhozu «Vārkava», «Sīlukalns», «Rīts», «Sārkanā ausma», «Zelta vārpa», Kirova un Dzeržinska kolhozu komjaunatnes dzīves vadītāji pārāk maz uzmanības veltī likumpārkāpumu profilaksei jaunatnes vidū. Sajās organizācijās nav izveidotas komjauniešu kārtības sargu operatīvās vienības. Par to jāpadomā arī centrālās rajona slimnīcas un Līvānu pārvētojamās mehanizētās kolonnas komjauniešiem.

L. BIRZNIECE

Vietējās padomēs:

Upmala

Vecmāmuļu neaizmirsa

Cilvēks nodzīvoja garu mūžu. Kārni bija veselība — strādāja, palīdzēja citiem cilvēkiem, savam kolhozam. Nemanot pienāca vecums arī Monikai Pitkevičai — kolhoznieci, nu jau pensionārei. Dzīvoja vina vecā, pamestā mājā. Ceļš neizbraucams un neizbriens. It sevišķi ziemas sniegos. Kā to malku pievest un uz veikalū aiziet?

Par to uzzināja Upmalas ciema padomes izpildkomitejas tautas izglītības, kultūras un sporta pastāvīgās komisijas locekļi un grēzās pie kolhoza «Dubna» vadības ar lūgumu uzlabot pensionāres dzīves apstākļus. Tagad tas ir izdarīts. Ar kolhoza valdes un arodbiedrības organizācijas lēmumu M. Pitkevičai ir iedāļīts labiekārtots vienības dzīvoklis 18 dzīvoklu mājā.

Bet vecmāmuļai ir vēl viena bēda: vinas mazdēls Aivars, kurš strādā kolhozā par ceļnieku, bieži vien iedzer un maz rūpējas par viņu. Arī šo sadzīves problēmu, kura nav nemaz tik vienkārša un sīka, risina pastāvīgās komisijas locekļi.

Komisijas priekšsēdētāja, Vānagu astongadīgās skolas direktore Janina Pranevska, jaunā deputāte — kolhoza komjaunatnes pirmorganizācijas sekretāre Ināra Upeniece un Upmalas ciema padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs Vitālijs Sulte apceimoja pensionāri mājās. Iepazīnās ar vinas rūpēm un izlēma, kā var viņai palīdzēt. Vienojās ar kaimiņiem par produkta piegādi sīrmalgalvei, nolēma uz kārtējo žūjības apkārošanas komisijas sēdi uzacīnāt A. Pitkeviču un atgādināt vina radinieku pieņākumus pret tuvu cilvēku.

Ciema padomes deputāti rūpējas arī par citiem kolhoza «Dubna» sīrmalgalvjiem. Sajā darbā viņiem palīdz saimniecības arodbiedrības komitejas priekšsēdētājs Ilmārs Lozda, feldšeru un vecmāšu punkta vadītāja Anita Znotīna un citi biedri.

Lielā uzmanība tiek veltīta arī Kočegarovai. Isaievu un citām daudzibērnu ģimēnēm. Lēna Kočegarova, piemēram, vēc ciema padomes izpildkomitejas ieteikuma nesen tika apbalvota ar Mātes medaļu. Viņa ir septiņu bērnu māte. Visi Kočegarovu bērni skolā sanem bezmaksas uzturu (par to maksā kolhozs). Par liejiem svētkiem Kočegarovu ģimēnēi nesen kļuvā tā diena, kad mātei pasniedza augsto apbalvotumu un ziedus.

Mūsu ciema padomes tautas izglītības, kultūras un sporta pastāvīgās komisijas deputāti, pārkārtojot savu darbu, pareizi izlēma: mazāk papīru, vairāk darba ar cilvēkiem.

A. ANCANE,
Upmalas ciema padomes izpildkomitejas sekretāre

Komjaunatnes rajona komitejā Vienību darbs jāaktivizē

Lielu un ļoti vajadzīgu darbu veic tie komjaunieši, kuri pievēršas kārtības sargu operatīvo vienību reidos un pārbaudēs. Par šo vienību rajona štāba veikumu pusaudžu likumpārkāpumu profilaksē runāja komjaunatnes rajona komitejas biroja sēdē.

Tika analizēti vairāki darba aspekti. Kā strādājuši ēši audzētāji Līvānu eksperimentālajā biokimiskajā rūpniecībā, agrofirmā «Krasnij Oktjabrj», Aglonas padomju saimniecībā un Līvānu stikla fabrikā? Iepriecina līdzīnēja aglomerāšu centību un akītītātē, štābā ik mēnesi tiek sanemtas precīzas un līetišķas atskaites par paveikto. Toties neapmierina Līvānu stikla fabrikas ūdens apjomu, kura veidojas komjauniešu veikums. Labi vērtēts Oškalna kolhoza

komjauniešu kārtības sargu operatīvās vienības darbs, čaklī savās mājās strādā kooperatīvās profesionāli tehniskās vidusiskolas vienības locekli.

Ik mēnesi notiek vienību komandieri mācības. Atkarībā, no apgūstamā temata tajās piedalās gan nepilngadīgo lietu inspekcijas, gan prokuratūras darbinieki. Vissaprītgākais periods vienību locekļiem ir operāciju «Rūpes» un «Pusaudzis» laikā, kad pēc iepriekš sastādītā grafika notiek speciālisti reidi, tiek gādāti par to, lai pusaudži tiktū nodarbināti savā brivajā laikā. Arī tagad ir sastādīts pasākumu plāns un apstiprināts reido grafiks ikgadēji operācijai «Pusaudzis», kura māju republikā norit no 29. septembra līdz 5. oktobrim.

Notikuši reidi strādājošās jau-

natnes kopmītnēs. Ipaša uzmanība bija plevērsta arī abu mūsu rajona profesionāli tehnisko skolu kopmītnēm.

Salīdzinot ar šo pašu laiku posmu pagājušajā gadā, samazinājies to likumpārkāpumu skaits, ko izdarījuši nepilngadīgie. Taču kopumā pusaudžu, kuri atrodas nepilngadīgo lietu inspekcijas uzskaitē, joprojām ir daudz. Apmierinājumam nevar būt veltas. Ipaša uzmanība bērniem jāveltī vakara stundās, jo vēl arīnīm bieži ir gadījumi, kad pusaudži tieši naktī neviena nekontrolēti nozog velosipēdu, aizdenī moņēdu un pat motociklu. Šī jautājuma atrisināšanai vairākās gribētos sagaidīt no skolām, no pedagoģiem.

Komjaunatnes rajona komitejas biroja sēdē runāja arī par

Guvām vērtīgas atziņas

Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona pirmorganizāciju priekšsēdētāju un biologijas skolotāji devās pereižes apmaiņas braucienā uz Balvu rajona Viduču astongadīgo skolu. Te skolotājas D. Aleksandrovās vadībā iekārtoti tiešām labi mācību un izmēģinājumu lauciņi. Tājās skolēni veic pat zinātniskus pētījumus, materiāli par paveikto ceļo uz PSRS Taujas saimniecības sasniegumu izstādi Maskavā.

Jauno naturālistu staciju iekārtota pēc kabinetu principa: zinātnes un pīmrindas pereižes, lopkopības un biškopības, dārzkopības un puikkopības, dabas aizsardzības. Pēdējais atzīts par otro labāko republikā. (Konkursā «Par dabas aizsardzības tautas universitātes labāko metodisko

stūrīti». Seiž ir daudz materiālu, kuri rūpīgi sakārtoti un sistematizēti, ir tematiskas kartotēkas, jo gaumīgi noformēti stendi par dažādām tēmām. Svarīgi, ka tiek propagandēta vietējas nozīmes dabas un vēstures pieminekļu aizsardzība. Balvu rajonā gan skolās, gan presē par šīm tēmām runā daudz. Netiek aizmirstī arī visi jaunākie zinātnes sasniegumi, vēsturnieku pētījumi.

Secinājums — Viduču astongadīgā skolā strādā no pietrieti, te aug savā novada patrioti, isti dzīmtās zemes un dabas draugi. Un daudz ko no redzētā varēsim izmantot savā ikdienas darbā.

T. VILČANE

Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona nodajās padomes prezidija priekšsēdētāja vietniece

Atjaunota Tolstoju dzimtmuiža

CERNA (Tula apgabals). Apagabala levērojamāko vietu kārtējāmātē vēl viena plēmīnas vieta, kas saistīta ar Leva Tolstoja dzīvi un dailradīt. Nikolskās Vjazemskas ciemā atjaunota Tolstoju dzimtmuiža, kur bieži uz-

turējās lielais rakstnieks. Divās atjaunotās mājas iestābās iekārtoti vārda mākslas meistara muzejs, divās citās — bibliotēka, vienā lasītava. Arī senajā parkā ieviesta kārtība.

TASS

Ar rūpēm par zemes dabisko augļibu

1 800 rubļi. Plaušana tuvojas beigām, hidrobūvju remontu veicām simtprocentīgi, esam izdarījuši arī visus caurteku remontus, kurus varēja veikt ar rokām.

— Sprīzot pēc dzīrdēta, jums ir vājš tehniskais apbrunojums?

— Jā, tehniskais ir maz. Rajonā ir tikai divi mehanizētie plāvēji uz MTZ traktora bāzes un viens ekskavatoršs, kurš patlaban strādā «Zelta vārpā».

— Bet darbus veic cilvēki. Pastasti, lūdzu, par savējiem.

— 1985. gada novembri darbā iestājās Andrejs Stabulnieks. Remontstrādnieks savu gada plānu jau izpildījis par 130 procentiem. Augusts Kivlenieks, kurš strādā

no 1981. gada, plānu vienmēr izpilda par 180 procentiem. Komunisti Jānis Kažoks, kas Ozolniekos beidza kursus, vienīgais savā zonā strādā ar dažāda veida tehniskajiem līdzekļiem. Viņš ir ne tikai ļoti aktīvs un sabiedriski cilvēks, bet arī brīnišķīgs racionalizators.

Atturība — dzīves norma

ALKOHOLISMS UN TRAUMAS

Sie divi jēdzieni vēl arvien atrodas viens otrs paspārnē. Jo, kā liecina ķirurgisko traumu analīze, lielakoties tieši dzeršana ir iemesls tam, ka cilvēki nohāk uz operācijas galda.

Neraugoties uz pasākumiem, ko mūsu rajonā veic cīņā pret žūpību, vēlamie rezultāti pagaidām nav sasniegti. Lūk, plēmēri. Augustā un septembrī trīsdesmit pieci procenti ķirurgiski traumatoģisko slimnieku «sasirgēši» alkohola reibumā. Visbiežāk šādi negadījumi notiek algas dienās un nedēļas nogalē. Kad rajonā ierobežoja alkohola lietošanu, samazinājās ķirurgisko slimnieku skaits. Toties tas krieti pieauga tūdāl pēc «sausā likuma» atcelšanas.

Nereti Preiļu pilsetas ielās var sastapt ierebušus, bravūrigus vīriešus, arī «maigā» dzimuma pārstāves. Uz ielām, īpaši vēlinās vakara stundas, izraisīs kautini, bet kīlu vaininieki dažkārt tā arī paliek nezināmi. Jo ielas ir tumšas, milicijas darbinieki un sabiedriskās kārtības sargi arī īpaši neliek sevi manīt. 24. augusta uz ielas ar nazi sadūra Rožupes ciema iedzīvotāju R. Sprogi. Cietušais bija ierebis, huligāns — tāpat. Diemžēl pēdējā personība vēl joprojām nav noskaidrota. Pateicoties medicīnas darbinieku pūlēm (R. Sprogi operējām divas reizes), cietušais atvelejotas.

Pudeles brāli bieži pulcējas Lenina ielā 25, kur dzīvo V. Semjonovs. Taču 9. septembris Semjonova draugiem un pazīnām beidzās tragisks. Saprātu zaudējušie dzērāji sastrīdējās un strīdu izķīra ar naža palīdzību. Sadurta pilsoņe L. Karitova nomira, otrs upuris — R. Janēvičs — turpina ārstēties slimnīcā, trešais — J. Siškins (ar vieglākām traumām) — no slimnīcas jau izkrāstīts un ārstējas ambulatoriski. Vainigais, protams, atrodas izmeklēšanas orgānu rokās. Diemžēl šī dzīvokļa īrnieks V. Semjonovam notikušais neizraisīja nekādas pārdomas. Vakarā viņa dzīvoklī atkal dzēra. Pudeles brāli šoreiz, tā teikt, «samīcīja» viesmīlīgo namatēvu, un viņam tagad ilgi nāksies ārstēt savas traumas.

Alkohola reibumā zarnu bojājumus ieguva Pelēču ciema iedzīvotāja A. Ignatjeva (arī sadurta ar nazi). Ierebušā stāvokli ar transporta līdzekli brauca 1967. gada dzimušie J. Utināns.

E. Ziemelis, 1969. gadā dzimūs V. Osipovs un divdesmitgadīgais G. Dementjevs. Protams, avārija...

Satraucošs ir fakts, ka alkoholu lieto cilvēki, kuri vēl nav saņiegusi 21 gadu. Piemēram, V. Osipovs sākumā gūto traumu rezultātā stacionārā ārstējas jau otro reizi. Smadzenu satricinājumu, braucot ar motociklu, ieguva Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskās vidusskolas audzēknis J. Cīršs (arī bija dzēris). Apakšķokla lūzumu un smadzenu satricinājumu slimnīcā ārstē V. Voškovs. Loti bieži cletieši pēc palīdzības pie ārsta griežas tikai otrajā dienā, acimredzot, gribēdam noslēpt to, ka trauma gūta dzērumā. Piemēram, Rauniešu ciema iedzīvotājs P. Anīns tika piekauts 17. septembrī, bet pie ārsta ieradās tikai nākamajā dienā. To pašu var sacīt par Galēnu ciema iedzīvotāju P. Kudrašovu (augšstilba lūzums).

Raksturigi, ka samērā bieži traumas iegūst pat solīdi cilvēki, kuru uzvārdus šķērīz nenosaukšu. Tās ir tā dēvētās ģimeņu traumas, kad pie alkohola glāzites vīrs un sieva sāk «noskaidrot» savas attiecības.

Starp uzņēmumu kolektīviem, kuros, acimredzot, vājas darba disciplīnas rezultātā joprojām ir cilvēki, kuri pārmērīgi lieto alkoholu, jānosauk starpkolhozu celtniecības organizāciju un Valsts lauksaimniecības ražošanas tehniskās nodrošināšanas komitejas rajona apvienību. So uzņēmumu strādnieki ir visbiežākie traumatologa pacienti.

Rodas iespāids, ka tirdzniecības darbinieki jo laipni piedāvā grādigos dzērienu pilsoniem, kuriem pēc likuma tos nedrikstētu pārdot. Vajadzētu saukt pie atbildības tos iedzīvotājus, kuri palīdz jauniešiem iegādāties dzēramo. Aizdomas rada arī restorāna apmeklētāju «vārgā veselība», jo dažs labs, atļautos 100 (1) gramus iemalkojis, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmuma ēku bieži atstāj, gandriz četrāpus.

Vēlreiz gribu atgādināt pilsētas saimniekiem, ka jāuzlabo ielu apgaismojums. Jo tumsa un pusums ir dzērāju un huligānu sabiedrotā. Tikai septembrī vien Preiļu ielās ir piekauti 11 cilvēki, kuriem nācās sniegt ķirurgisku palīdzību.

J. BRĪGIS,
centrālās rajona slimnīcas
traumatologs

Nav zināms, kāpēc melnie stārkli ligzdošanas vietas izraugās tiesī mūsu republikā. Izrādās, ka Latvija to areāla blīvums ir visaugstākais Eiropā. Reģistrēti aptuveni 500 melno stārku pāri — gandriz vai trīs reizes vairāk, nekā bija domāts. Sis skaitlis minēts ligzdošo putnu atlantā, ko sastādījuši P. Stučkas Latvijas Valsīs universitātes zoologijas muzeja darbinieki.

Ornitologi un dabas draugi, kas piedalījās ekspedīcijās, loīti rūpīgi pārbaudīja mūsu republikas teritoriju. Viņi uzmanīgi pētīja kokus un krūmājus, ieklausījās meža skāras. Ar putniem, kas bija savās slēptuvēs, bieži vien izdevās «nodibināt sakarus», aidarinot vīnu balsīs vai izmantojot magnetofona ierakstus. Kartējs atzīmē desmitiem tūkstošu punktu, kas apzīmē ligzdošanas vietas.

Nav viegli par putniem vākt statistikas datus, tomēr noteikt, kuri no tiem ir paši izplatītākie Latvijā, izdeivis visai pareizi. Pirmo vietu ievērīt savostā pamā ūzībute. Otrs vietu — svīrlīcis. Vairākos gadījumos meklējumiem bija gluži neigaidīti rezultāti. Noskaidrojās, ka pēdējos gados savairojušies tādi reti putni kā zivju ērglis, pelēkā dzērē un garastes pūce. Bet meža baloži, kas tika uzskatīti par izmiršošiem putniem, tika uziņeti pat Rīgas un Jūrmalas teritorijā.

Taču tajā pašā laikā atklāti arī zaudējumi. Piemēram, tagad stipri retāk sastopamas zaļās vārnas,

SPORTS → SPORTS

Dambrete pa pastu

Noslēdzies kārtējais, ikgadējais korespondēndambretes cikls. No Preiļu rajona dambretistiem turnīru vissekmīgāk aizvadīja Vladimirs Paradniks. Viņš mēsltākandidātu turnīrā izcīnīja 6. vietu.

Un atkal interesenti tiek aicināti piedalīties sacensībās. Piešķumi jāsēsāta līdz 10. oktobrim, uzrādot precīzu adresi, kā arī sporta klasi, adrese — 226098, Rīga — centrs, p. k. 55.

R. TOMASS,
PSRS sporta meistars

Tas ir interesanti

Putnu ligzdošanas maršruti

kurām ir skaidra, neparasti koša spalvu rota.

Konstatējis, ka atsevišķas putnu sugas spēj atteikties arī no pierastā dzīvesveida. Melnie stārki, kas atšķirībā no saviem baltajiem ciltībrāļiem vairāk cilvēka un mitinās nomālās aizaugušās vietas, atrasti arī netālu no šosejām ar dzīvu satiksmi.

Skiet, ka garāmbrāucošo automāšu radītās troksnis tos nemaz neievē. Ari pelēkās dzērvēs sāk iejusties jaunā vidē — no purviem tās pārcēlušās uz mitrām mežā cirsimām vai pie dīķiem, kuri saimnieko bebrī. Pēc ornitologu domām, nepieciešanus padziļināt ekoloģiskos pētījumus, kas lauku noskaidrot ū pārmaiņu cēlonos. Domājams, ka atlanta izstrādāšanas gaitā savāktie dati līks izdarīt korektīvas republikas Sarkanajā grāmatā. Tie būs noderīgi arī medniecības speciālistiem un jo sevišķi dabas aizsardzības problēmu pētniekiem.

Latvijā sāk ierītot mākslīgās ligzdošanas vietas dažām visreitāk sastopamo putnu sugām. Bet tur, kurā rādītās to dabiskās ligzdas, tiek radīti mikroliegumi. Sādās joslās, kuru rādiuss ir līdz pusotram kilometram, pārtraukti saimniecīšķie darbi un aizliegta pat tāda, šķietami nekaitīga darbošanās kā fotomedības. «Saudzējamo objektu robežas markētas ar brīdinājuma zīmēm.

S. SPUNGINS,
LATINFORM korespondents

Doma baznīca „paaugsies“

Gandriz par trim metriem «paaugsies» vēstures un arhīktūras pienuineklis — Rīgas Doma baznīca, kurā jau daudzus gadus darbojas lieliska koncertzāle. Pie senatnīgās ēkas altāra daļas arheologi sākuši pēlti kultūrlāni, kas pagājušo gadsimtu laikā sasniedzis tās sādu biezumu.

Izrakumos atklāts mūris, kas izskalās pēc pamatiem. Domā, ka XVI — XVII gadsimtā baznīcu gatavoja paplašināt.

Tuvākajos divos gados 20 meitu rādiusā iiks norakts kultūrlāns, un baznīca sasniegus savu kādreizējo augstumu.

LATINFORM korespondents

Briežu jaunā mājvieta

Mērzenes mežos tagad var sastapt līdz šim neredzētus iemītnieku — stalbriežus un to draiskūloņus.

Par šo reto dzīvnieku iēaudzēšanu vietējos meža masīvos rūpējas Mednieku un makšķernieku biedrības Ludzas rajona nodaļas darbinieki. Pavašari no Gaujas Nacionālā parka uz Šejieni atveda un ielaida aplokā divus stalbriežu tēviņus un astoņas mātītes. Tiem ieriņoja barolavās. Briežu mātēm piezīmē mazuļi. Kad jaunie brieži paaugās, tos palaida tuvējās mežos.

LATINFORM korespondents

Redaktors V. PETROVS

Radiostudijā — rajona agro-rūpniecības apvienības speciālisti. «Strādāt pa jaunam: problēmas un risinājums».

◆ Sagaidot Skolotāju dienu. Pie mikrofona rajona tautas izglītības nodaļas vadītājs J. Lazda.

21.40 — Mākslas filma «Sergela Lazo dzīve un nemirštība», 1. sērija. 22.45 — Zinas.

2. oktobris. 9.00 — «Panoramā». 9.35 — Koncertfilma. 10.00 — TV skolēniem. 10.30 — Dokumentāla filma. 11.00 — Cīlveks. Sabiedrība. Likums. 11.35 — Mākslas filma «Krečinska kāzas». 11.30 — Zinātniski populāra filma. 11.50 un 18.00 — Zinas. 18.10 — TV skolēniem. 18.40 — Dzied koris «Vārpas». 18.55 — Zinas. 19.00 — «Argumenti». 19.30 — Koncerts. 20.00 — «Panoramā». 20.30 — «Labu nakti, mazulli!». 21.00 — «Laiks». 21.40 — Mākslas filma «Sergela Lazo dzīve un nemirštība», 2. sērija. 22.45 — Zinas.

3. oktobris. 9.00 — «Panoramā». 9.35 — Dokumentāla filma. 10.00 — TV skolēniem. 11.00 — Koncertfilma. 11.30 — «Argumenti». 12.00 — Mākslas filma «Krečinska kāzas». 1. sērija. 13.05 un 18.00 — Zinas. 18.10 — Sākot jauno mācību gadu poliūpīšķis un ekonomiskās izglītības sistēmā. 18.40 — Zinas. 18.45 — Tautasdziesmu koncerts. 19.25 — Cīlveks. Sabiedrība. Likums. 20.00 — «Panoramā». 20.30 — «Labu nakti, mazulli!». 21.00 — «Laiks». 21.40 — Mākslas filma «Sergela Lazo dzīve un nemirštība», 3. sērija. 22.45 — Zinas.

3. oktobris. 9.00 — «Panoramā». 9.35 — Dokumentāla filma. 11.00 — Mākslas filma «Jāniņi», 1. sērija. 12.40 un 18.00 — Zinas. 18.10 — Koncerts. 18.40 — TV skolēniem. 19.10 — Tiksānši ar rakstniekiem. 20.00 — «Panoramā». 20.30 — «Labu nakti, mazulli!». 21.00 — «Laiks». 21.40 — Mākslas filma «Sergela Lazo dzīve un nemirštība», 3. sērija. 22.45 — Zinas.

PARDOD dzīvojamo māju Skrīveru ciema «Valteros». Tālrunis 97207.

KINO

ZEZERZEME

1. oktobri — «Bez redzama īemesta», «Lenfilm», sāk. plkst. 17. 19. 21; 2. un 3. oktobri — «Tiksnās uz Pienā ceļa», Rīgas st., sāk. plkst. 17. 19. 21; 4. oktobri — «Sāmt dienu Palermo», Francija, sāk. plkst. 17. 19. 21.

ATPUTA

1. oktobri — «Dāmu tango». M. Gorkija st., sāk. plkst. 17. 19. 21; 2. un 3. oktobri — «Pēdējā indulgence», Rīgas st., sāk. plkst. 17. 19. 21; 4. oktobri — «Sī milsteiba ir jānoqalina», Pollja, sāk. plkst. 17. 19. 21.

PĀRDOD govi Oškalna kolhozā. Alma Jaudzema.

Rokām, kuras vienmēr prata Tik daudz veikt un padarīt, Atpūtu lauj vēlēt liegu. Lauj tām paldies pasacīt.

(J. Sirmārdis)

Izsakām līdzjūtību ANNAS IGNATIEVAS piederīgajiem, guldot viņu smiltājā.

K. Marks kolhoza valde, arod-komiteja un partijas pirmorganizācija

Tir. 13 339 eks. (latv. val. 9606 eks., kriev. val. 3 733 eks.)

Laiķraksts iepieests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrafijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpilī, Valkas ielā 1.

Indeks 68169.

1. nos. iespiedoksne. Offsetespiedums.

Pas. 1142.

Vakara stundā.

K. GAILUMA foto

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļi, Komjaunatnes ielā 1.

TĀLRUNI: redaktoram — 22059, redaktora vietnieci izdevu-mām krievu valodā un atbildīgajam sekretāram — 2215